

VÝKLAD USTANOVENÍ § 83 PÍSM. M) VODNÍHO ZÁKONA

Podle ustanovení § 83 písm. l) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, provádí správci vodních toků ve spolupráci s orgány ochrany přírody a vodoprávními úřady po povodni prohlídky vodního toku, zjišťují rozsah a výši povodňových škod a sepisují o nich protokol. **Zpracovaný protokol by měl co nejpodrobněji vymezit rozsah škod, které mají být, jakožto škody povodňové, odstraněny.**

Při odstraňování povodňových škod uvedených v protokolu se v souladu s ustanovením § 83 písm. m) vodního zákona **neuplatní regulace zvláštních právních předpisů**, například v poznámce pod čarou uvedený zákon o ochraně přírody a krajiny. Existující judikatura se jednoznačně přiklání k názoru, že „poznámky pod čarou nejsou normativní, tedy závaznou součástí právního předpisu, která slouží k poznání pravidla chování“ (viz zejména Nález ústavního soudu Pl. ÚS 16/93). Ve vztahu k zákonu o ochraně přírody a krajiny z uvedeného vyplývá, že při odstraňování povodňových škod budou vyloučena všechna ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., nikoliv pouze ta, která jsou taxativně vyjmenována v poznámce pod čarou č. 34a (obecná ochrana přírody). Neuplatní se tedy ani instituty zvláštní ochrany, tj. například výjimka ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů.

Vzhledem k uvedenému „plošnému“ vyloučení působnosti zákona o ochraně přírody a krajiny by měly být za povodňové škody v protokolu označeny pouze takové škody, jejichž odstranění je bezprostředně nezbytné pro zabránění dalším vážným škodám na životě, zdraví či majetku. Pouze v těchto případech lze vyloučení použití speciálních zákonů považovat za odůvodněné, neboť veřejný zájem na okamžitém odstranění povodňových škod, které jsou způsobitelné vyvolat výše uvedené závažné škody, převáží nad veřejným zájmem chráněným zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Za odstraňování povodňových škod by naopak **neměly být považovány** (a v protokolu označeny) práce nesměřující k bezprostřednímu odstranění škod způsobených povodní, tedy zejména dlouhodobé opravy staveb (např. zpevnění koryta vodního toku, oprava a obnova jezů, stavby nových koryt).

Uvedený názor ostatně koresponduje i se souvisejícím ustanovením § 65 odst. 5 vodního zákona, podle kterého povodňovými opatřeními [tedy ani odstraňováním povodňových škod, viz § 65 odst. 4 písm. c)] nejsou výstavba, údržba a opravy staveb a ostatních zařízení sloužících k ochraně před povodněmi, jakož i investice vyvolané povodněmi.

V tomto kontextu nabývá na významu spolupráce orgánu ochrany přírody na provádění prohlídky vodního toku a při zpracování protokolu. **Orgán ochrany přírody se totiž v rámci zakotvené spolupráce podílí na klasifikaci škod, jejichž odstraňování bude probíhat mimo regulaci zákona o ochraně přírody a krajiny.**

Závěr:

Povodňovými škodami, které by měly být zahrnovány do protokolu a následně odstraňovány mimo procesní režim zvláštních právních předpisů, jsou pouze takové škody, které díky akutní rizikovosti ve vztahu k životům, zdraví či majetku nesnesou dobu „odkladu“ spočívajícího ve vedení správního řízení podle zvláštních právních předpisů, a které zároveň nespočívají (v souladu s § 65 odst. 5 vodního zákona) ve výstavbě, údržbě a opravách staveb a ostatních zařízení sloužících k ochraně před povodněmi, jakož ani v dalších investicích vyvolaných povodněmi.

V případě, že povodňová škoda neodpovídá výše uvedeným požadavkům (bezprostřední rizikovost pro zdraví, život, majetek; neinvestiční a nestavební charakter ve smyslu § 65 odst. 5 vodního zákona; bezodkladnost bránící vedení řízení podle zvláštních právních předpisů), nelze ji v protokolu zpracovávaném podle § 83 písm. l) vodního zákona označit za škodu, kterou lze odstraňovat v režimu § 83 písm. m) vodního zákona. Pro úplnost je třeba uvést, že při odstraňování škod v protokolu podle § 83 písm. l) vodního zákona neoznačených jako škody spadající do režimu § 83 písm. m), je nutno plně respektovat zvláštní právní předpisy, které by mohly být touto činností dotčeny, tj. zejména zákon č. 114/1992 Sb. a vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČSN č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody.

JUDr. Libor Dvořák, Ph.D., v. r.

ředitel odboru legislativního

Ing. Jiří Klápště v. r.

ředitel odboru obecné ochrany přírody a krajiny

Ing. Josef Nistler v. r.

ředitel odboru ochrany vod

JUDr. Jiřina Nováková v. r.

ředitelka odboru právního a řízení státní správy

RNDr. Alena Vopálková v. r.

ředitelka odboru zvláštní územní ochrany přírody a krajiny